

1.1-6.2/1352

11.11.2010

Seletuskiri
põllumajandusministri määruse "Põllumajandusministri määruste muutmise seoses euro kasutusele võtmisega"
eelnoõ juurde

1. Sissejuhatus

Määrus kehtestatakse käesoleva määruse §-dega 1–61 muudetavate määruste aluseks olevate volitusnormide alusel.

22. aprillil 2010. a võttis Riigikogu vastu euro kasutusele võtmise seaduse, mis jõustub 1. jaanuaril 2011. a ning samal ajal jõustub ka põllumajandusministri määrus "Põllumajandusministri määruste muutmise seoses euro kasutusele võtmisega". Määrusega muudetakse 61 Põllumajandusministri määrust. Muudetavates määrustes asendatakse kroonides ja sentides esitatud summad vastava arvuga eurodes ning sõna „kroon” jms asjakohase eurot tähistava sõna, lühendi või valuutatähisega.

Määruse eelnõu ja seletuskirja koostasid ning eelnõule juriidilise ekspertiisi tegid Põllumajandusministeeriumi õigusosakonna nõunik Pille Eller (pille.eller@agri.ee, tel 625 6166) ja sama osakonna koosseisuväline teenistuja-nõunik Ketlyn Roze (ketlyn.roze@agri.ee, tel 625 6206). Keeleliselt toimetab eelnõu õigusosakonna peaspetsialist Leeni Silk (leeni.silk@agri.ee, tel 625 6523).

2. Eelnõu eesmärk ja sisu

Eelnõu regulatsioon ei omanda jõustumisel iseseisvat õigusjõudu, vaid muudatustena saavad sätted muudetavate õigusaktide osaks. Määrus kehtestatakse õigusselguse huvides ning on rakendusliku iseloomuga sätestades 61 määruse muudatused.

Muudatused on seotud kroonides sätestatud summade asendamisega vastava summaga eurodes ning asjakohaste sõnade, valuutatähiste ja lühendite asendamisega asjakohase eurot tähistava sõna, lühendi või valuutatähisega.

Eelnõu § 5 (taimetervise järelevalve tasu) muudatuse osas on lähtutud Nõukogu direktiivi 2000/29 VIIIa lisas sätestatud määradest.

Maaelu arengu toetuste osas on toetus- jt summade ümberarvestamisel eurodeks lähtutud esmalt euro kasutusele võtmise seaduse § 5 lõigetes 1 ja 2 toodud põhimõtetest. Saadud tulemi edasisel käsitlemisel on toetussummad jäetud ümardamata ainult juhtudel, kui tulem on eurodes juba täisarvuline või kui tegemist on ühikumäärana väljendatavate toetussummadega (eelnoõ §-d 31, 33, 35 ja 37, § 38 punkt 1, §-d 44 ja 45, § 53 lõige 2 (eelnoõ lisa 1), § 57 lõige 4 (eelnoõ lisa 2)), kuna ühikumäärana väljendatavate toetuste puhul võib ka toetusmäära väike muutumine omada märgatavat mõju toetusmeetme eelarvele ning toetusmäära suurendamise korral ei pruugi olemasolev eelarve olla enam piisav kõigi riigi poolt taotlejate ees võetud kohustuste täitmiseks (§ 59 lõike 3 ja § 60 lõike 4 puhul on teatud toetussummad ümardatud ka allapoole, et kompenseerida samades meetmetes mõnede ühikumäärana väljendatavate

toetussummade ülespoole ümardamisest tulenevat survet meetme eelarvele). Ülejäänud maaelu arengu toetuste toetussummade ümardamisel on lähtutud eurole ülemineku põhimõttest, et toetused on ümardatud isikule soodsamaks (ülespoole).

Eelnõu § 7 muudetakse põllumajandusministri 2. veebruari 2006. aasta määrust nr 15 "Volitatud põldtunnustaja ning volitatud seemneproovi võtja tasu määrad ja tasustamise kord", millega nähakse ette volitatud põldtunnustaja ja volitatud proovivõtja tasu määrad. Volitatud põldtunnustaja tasu määrad on seotud riigilõivuseaduse § 203 lõikes 1 kehtestatud riigilõivudega seemnete sertifitseerimise eest, mida isik tasub, kui soovib tunnustada seemnepõldu või võtta proove. Osundatud riigilõiv on tasuks volitatud põldtunnustajale põldtunnustamise teenuse osutamise eest. Tulenevalt euro kasutusele võtmise seaduse seletuskirjas toodud põhimõtetest ümardatakse avalik-õiguslike tasude kroonisummad eurodesse reeglina allapoole ehk maksumaksjale soodsamas suunas. Seetõttu on ka eelnõu § 7 punktis 1 ümardatud kroonisummad eurodesse isikule soodsamas suunas, kuid põldtunnustajale, kelle tasu on vastava riigilõivuga seotud, kahjulikumais suunas.

Eelnõu § 29 puhul on loomaarstidele makstava loomatauditõrje toimingute tegemisel osalemise tasu määrade konverteerimisel lähtutud euro kasutusele võtmise seaduse § 5 lõigetes 1–3 toodud põhimõtetest, kuna tegu on lepingulisele kohustusele sarnase määraga, mis ei ole ei toetus ega maksekohustus, seega ei tohi õigusaktis sätestatud summa muutuda vaid euro kasutuselevõtu tõttu. Seepärast on kasutatud matemaatilist ümardamist ja määrad on esitatud sendi täpsusega.

Euroopa Kalandusfondi toetuste puhul on lähtutud summade ümberarvutamisel euro kasutusele võtmise seaduse § 5 lõigetes 1 ja 2 toodud põhimõtetest, samas on lähtutud eurole ülemineku põhimõttest, et toetused on ümardatakse isikule soodsamaks ehk ülespoole. Täissummaks (ülespoole ümardamata) on jäetud summad, mille puhul tuleb ette 10 000 euro piir, millest allapoole jäävate summade puhul piisab hanke puhul kolme pakkuja hinnapakumistest (§ 22 lõige 3, § 23 lõige 2, §24 lõiked 1 ja 3, § 25 lõige 1, § 26 lõige 1, § 27 lõige 2 ja § 39 lõige 1). § 14 lõike 3 punktis 12 on tulem jäetud ülespoole ümardamata, kuna see summa sai juba eelmisel programmiperioodil otsustatud.

Lisatud on ka § 61. Muudatus on tingitud kalandustoodete tootjale kalandustoodete turult kõrvaldamisega seotud rahalise hüvitise andmisega.

3. Eelnõu terminoloogia

Määruse eelnõus on kasutatud Euroopa Ühenduse Teatajas ilmunud eestikeelsetes Euroopa Liidu määrustes kasutatavaid termineid ja üldtunnustatud erialatermineid.

4. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigustikule

Nõukogu määrus (EÜ) nr 1103/97 sätestab lepingute järjepidevuse põhimõtte, rahvusvaluutade eurodesse ümberarvestamise ja ümardamisreeglid. Nõukogu määruses (EÜ) nr 974/98 kehtestatakse, et euroalaga liitunud liikmesriikides on ainsaks seaduslikuks maksevahendiks euro. Eelnõu kohaselt tehtavaid muudatusi EL õiguses ei reguleerita.

5. Määruse mõjud

Eestis euro kasutusele võtmise mõjusid analüüsitakse põhjalikult euro kasutusele võtmise seaduse seletuskirjas. Määruse jõustumisel tagatakse muudetavate määruste kooskõla seadustega.

6. Määruse rakendamiseks vajalikud kulutused

Määruse rakendamisega võivad vähesel määral kaasneda kulud, mis tulenevad ümberarvutamisel saadud summade ümardamisest.

7. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 1. jaanuaril 2011. a.

8. Eelnõu kooskõlastamine

Eelnõu esitati kooskõlastamiseks õigusaktide eelnõude elektroonilise kooskõlastamise infosüsteemi e-Õigus kaudu Rahandusministeeriumile, kes kooskõlastas eelnõu märkustega. Märkustega arvestamine/mittearvestamine on toodud sellekohases tabelis.

Ants Noot
Kantsler

Ettepanekutega arvestamine/mittearvestamine

Rahandusministeerium	
<p>1) eelnõu kooskõlastamisel hindasime §-de 1–14 vastavust euro kasutusele võtmise põhimõtetele, mis on toodud Euro kasutusele võtmise seaduse (edaspidi ES) eelnõu seletuskirjas. Nimetatud paragrahvide kooskõlastamisel selgus, et tehtavad märkused on kõigi sätete osas sarnased. Analüüsitud muudatused andsid eelnõust tervikpildi. Seega loobusime eelnõu §-de 15–62 läbitöötamisest ning ühtse märkusena palume Teil lisaks kirja järgnevatel punktides esitatud märkustele eelnõus läbivalt järgida isikutele soodsama ümardamise põhimõtet (vt käesoleva kirja punkti 3);</p>	<p>Selgitus punkti 3 all.</p>
<p>2) valdkonda reguleerivate õigusaktide pealkirjade ühtlustamiseks palume eelnõu pealkirjast jätta välja sõna „Eestis“¹;</p>	<p>Arvestatud. Ettepanekuga muuta eelnõu pealkirja on arvestatud ning pealkirjast välja jäetud sõna "Eestis".</p>
<p>3) eelnõu §-ga 2 muudetava määruse § 3¹ lg 1 punktides 1, 3, 6 ja 8–11, eelnõu § 5 punktis 1 ja punkti 2 esimeses muudatuses², punktis 3, millega muudetakse määruse § 5 lg 1 punkte 1 ja 3 ja lõike 2 punkte 1 ja 3, läbivalt lõiget 3, lõike 4 punktides 1 ja 3, läbivalt lõiget 5, lõike 6 punkte 1 ja 3, lõike 7 punkte 1 ja 3, lõike 8 punkte 1 ja 3, lõike 9 punkte 2 ja 3, lõike 10 punkti 1, lõike 11 punkti 1, lõike 12 punkte 1 ja 3, lõike 13 punkte 1 ja 3, lõiget 14, läbivalt eelnõu § 5 punktis 4, läbivalt eelnõu §-s 6, läbivalt³ eelnõu §-s 7, § 13 punkti 2 esimeses muudatuses, § 13 punktis 3 ja punkti 5 teises muudatuses, § 14 punktides 1, 3–5, 7, punktis 8, millega muudetakse määruse § 15 lg 3 punkti 2, eelnõu § 14</p>	<p>Arvestatud. Summade arvutamisel lähtunud eurole ülemineku põhimõtetest või matemaatilise arvutuse põhimõtetest. Selgitused ja põhjendused eelnõu §-de kohta, kus rakendatakse matemaatilist arvutust, seletuskirja sisse viidud.</p>

¹ Vt euro kasutusele võtmise seaduse ja Vabariigi Valitsuse 19. augusti 2010. a määruse nr 117 „Vabariigi Valitsuse määruste muutmine seoses euro kasutusele võtmisega“ pealkirja.

² Kehtiva määruse kohaselt sätestatakse järelevalve eest võetava tasu määr 10 senti täpsusega. Summa eurodesse arvestamisel senti täpsusega muutub isegi järelevalvetasu täpsusaste väiksemaks: 10 (Eesti) senti täpsuselt 15 krooni täpsuseks.

³ Eelnõu §-de 6 ja 7 muudatuste võrdlemisel selgub, et olete kõikide summade ümardamisel lähtunud vastupidistest põhimõtetest, mis on toodud ES eelnõu seletuskirjas.

<p>punktides 10, 13 ja punkti 21 teises muudatuses toodud määrad on ümardatud euro või sendi täpsusega matemaatiliselt. ES ja Vabariigi Valitsuse 19. augusti 2010. a määruse nr 117 „Vabariigi Valitsuse määruste muutmine seoses euro kasutusele võtmisega“ seletuskirjade kohaselt ümardatakse avalik-õiguslikud tasud isikule soodsamaks (toetused ülespoole ja maksekohustused, nt järelevalve tasud jms, allapoole). <u>Eelnõu nimetatud sätete osas palume lähtuda eelnimetatud põhimõttest või eelnõu seletuskirjas selgitada, miks on tegu erandliku olukorraga ning kohaldamisele ei kuulu eurole ülemineku üldised põhimõtted. Kui soovite ümardada nimetatud määrasid matemaatiliselt, siis tuleb eurodes avaldatav summa leida sendi täpsusega (vt ES § 5 lg-d 3–5).</u></p> <p>Tuletame meelde, et euro kasutusele võtmise seaduses ei järgitud isikutele soodsama ümardamise põhimõtet vaid järgmistel juhtudel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kroonisummade eurodesse konverteerimisel lähtuti Euroopa Liidu õigusaktis sätestatud summast; • konverteeritava summa osas olid õigussuhte poolteks eraõiguslikud isikud ning ühe soodustamisel asetaks teise põhjendamatult halvemasse olukorda. <p>Kirjeldatud kahel juhul ümardati kroonisumma eurodesse euro kasutusele võtmise seaduse § 5 kohaselt (matemaatiline ümardamine);</p>	
<p>4) palume eelnõu § 5 täiendada määruse § 2 lg 1 muudatusega selliselt, et sättest jäetakse välja sõnad „, mis on arvestatud kehtiva Euroopa Liidu euro kursi alusel Eesti kroonidesse.“;</p>	<p>Arvestatud. Eelnõu § 5 on täiendatud uue punktiga 1, millega määruse § 2 lõikest 1 jäetakse välja tekstiosa „, mis on arvestatud kehtiva Euroopa Liidu euro kursi alusel Eesti kroonidesse“. Samuti on §-ga 5 muudetava määruse avaldamismärkes täiendatud Riigi Teataja viidet.</p>
<p>5) eelnõu § 13 punktis 2, millega muudetakse</p>	<p>Mittearvestatud.</p>

<p>määruse § 4 lg-t 6, ümardate 30 000 krooni 1017 euroks. Muudetava sätte kohaselt ei tohi hinnapakkuja ning tema osanik, aktsionär või liige kuuluda taotleja liikmete hulka ega juhatusse, olenemata sellest, kas ostetava teenuse või toote maksumus ilma maksudeta on alla või üle 30 000 krooni, välja arvatud juhul, kui ostetavat toodet või teenust ei ole võimalik saada kolmandalt isikult. Kui sätte eesmärk ei ole lubada hinnapakkujal ning tema osanikul, aktsionäril või liikmel kuuluda taotleja liikmete hulka või juhatusse, kui ostetava teenuse või toote maksumus ilma maksudeta on täpselt 30 000 krooni, siis ei ole sättes toodud summaline piirmäär vajalik. Lähtuvalt eeltoodust teeme ettepaneku jätta sättest summa välja ning sõnastada norm järgmiselt:</p> <p>„(6) Hinnapakkuja ning tema osanik, aktsionär või liige ei tohi kuuluda taotleja liikmete hulka ega juhatusse, olenemata ostetava teenuse või toote maksumusest, välja arvatud juhul, kui ostetavat toodet või teenust ei ole võimalik saada kolmandalt isikult.“;</p>	<p>Eelnõu § 13 punktis 2, millega muudetakse määruse § 4 lõiget 6 on eelnõu kohaselt sätet muudetud üksnes summa ja valuuta osas, kuna nimetatud sätte sellisel kujul kehtima jäämise eesmärgiks on, et säte oleks keeleliselt üheselt tõlgendatav. Nimetatud määruse § 4 lõikes 5 on sätestatud, et kui teenuse või toote maksumus ilma maksudeta ületab 30 000 krooni, tagab taotleja kasutatava raha kõige otstarbekama ja säästlikuma kasutamise ning pakkujate paljususe korral peab pakkumiste üle läbirääkimisi võimaluse korral vähemalt kolme pakkujaga. Selguse huvides on sellele sättele järgnevas lõikes 6 tahtlikult välja toodud ka summa, et oleks üheselt arusaadav, et hinnapakkuja ning tema osanik, aktsionär või liige ei tohi kuuluda taotleja liikmete hulka ega juhatusse, olenemata sellest, kas ostetava teenuse või toote maksumus ilma maksudeta on alla või üle 30 000 krooni, (mitte üksnes üle 30 000 kroonise toote või teenuse maksudeta maksumuse puhul)välja arvatud juhul, kui ostetavat toodet või teenust ei ole võimalik saada kolmandalt isikult.</p> <p>Rahandusministeeriumi tehtud sõnastusettepanek ei muudaks sätte sisu selgemaks.</p>
<p>6) normitehniliste ja keeleliste muudatustena palume eelnõu § 2, § 4 punkti 1 ja § 14 punktide 12 ja 20 muutmiskäskudes lisada sõna „läbivalt“ pärast sõna „asendatakse“; täiendada §-ga 5 muudetava määruse muutmisiiviteid Riigi Teataja viidetega „; 2008, 86, 1198); § 9 esimeses muutmiskäsus lisada pärast sõna „asendatakse“ sõnad „vastavas käändes“; § 9 teises muutmiskäsus ei ole tabeli eraldi esitamine vajalik (muudatuse võib vormistada sarnaselt esimesele muutmiskäsule); §-de 10 ja 12 muutmiskäsus lisada pärast sõna „asendatakse“ sõnad „läbivalt vastavas käändes“.</p>	<p><u>Normitehnilised ja keelelised ettepanekud:</u> Mittearvestatud. Sõna "läbivalt" kasutamist muutmiskäskudes ei ole normitehnika eeskirjas reguleeritud ning selle kasutamise vajadus ei ole ka keeleliselt põhjendatud. Kui muutmiskäsk näeb ette ühes lõikes ühe sõna asendamise teisega, asendataksegi sama sõna kogu lõikes igal pool, kui seda sõna esineb mitu korda.</p> <p>Sõnad "vastav" ja "asjakohane" on samatähenduslikud, kuid keeleliselt soovitatakse kasutada neist viimast. Ka Riigikogu maaelukomisjon on korduvalt palunud sõna "vastav" kasutamist vältida</p>

ning asendada see sõnaga "asjakohane", mistõttu oleme

Põllumajandusministeeriumi valdkonna õigusaktides Riigikogu maaelukomisjoni poolt antud soovitusi ka järginud. Oma tähenduselt on "asjakohane" täpsem kui "vastav" - viimane nõuab alati täiendit, mis vastaks küsimusele "millele?".

Eelnõu § 9 punktis 2 on vajadus kehtestada nimetatud tabel uues sõnastuses.

Kalandustoodete tootjate ühenduse tegevuse alustamise toetust antakse kolmel esimesel tegutsemise aastal. 2006. aastal said Eestis tunnustuse kilu ja räime osas 3 tootjate ühendust, millede püügivõimalus on u 90% Eesti kilu ja räime püügivõimalusest. Seega uusi tootjate ühendusi kalapüügil enam tekkida ei saa, kuna tootjate ühenduse moodustamiseks on nõutav vähemalt 15 % Eesti püügivõimaluse olemasolu. 2010. aasta suvel sai tunnustuse kalakasvatajate tootjate ühendus forelli ja angerja osas. Kuna kalapüüdjate tootjate ühenduste kolmeaastane toetusperiood on läbi ja kalakasvatajate tootjate ühendusel kolmeaastane toetusperiood algab, siis on vajalik muuta määruse lisa 1 punktis 4 esitatud tabelis toodud kalaliike. Kuna lisaks forellile ja angerjale võib kalakasvatuse valdkonnas tulla tunnustamisaotlus ka mõningate teiste kalaliikide osas, siis paindlikkuse huvides on lisatud ka "muud".